

OECD *Multilingual Summaries*

OECD-FAO Agricultural Outlook 2016-2025

Summary in Estonian

Lugege tervet raamatut: 10.1787/agr_outlook-2016-en

OECD-FAO põllumajandusproгноos 2016–2025

Eestikeelne kokkuvõte

Põllumajandusproгноos 2016–2025 valmis OECD ja FAO koostöös. Proгноosis on ühendatud mõlema organisatsiooni kogemused kaupade, poliitika ja riikide alal ning samuti panused koostööd tegevate liikmesriikidelt, et anda hinnang riiklike, piirkondlike ja globaalsete põllumajandustoormeturgude väljavaadetele keskpika perioodi jooksul. Siin on esitatud põllumajandustoormete pakkumise, nõudluse, kauplemis- ja hinnaproгноosid 41 riigi ja 12 geograafilise piirkonna lõikes. Selle aasta väljaande temaatiline eripeatükk keskendub Sahara-taguse Aafrika põllumajandussektori väljavaadetele ja katsumustele.

2015. aastal langesid nii peamiste põllukultuuride, kariloomade kui ka kalatoodete hinnad, mis näitab, et kõrgete hindade periood on läbi saamas kõigis alamsektorites. Liha hindades toimus kukkumine 2014. aasta rekordiliselt kõrgelt tasemelt, piimahinnad jätkasid 2013. ja 2014. aastal alanud langust ning põllukultuuride hinnalangus 2012. aasta kõrgtasemelt jätkus. Peamised madalate hindade taga olevad tegurid on mitu aastat kestnud suur pakkumise kasv ning majanduse üldisest aeglustumisest tingituna kahanev nõudlus, madalamad naftahinnad ja juba piisavate varude täiendav kasv.

Kümneaastase proгноosiperioodi jooksul aeglustub nõudlus toidu järele eeldatavasti veelgi. Maailma rahvaarvu kasv, mis on nõudluse kasvu peamine põhjus, on aeglustumas, samas kui sissetulekute kasv areneva majandusega riikides on proгноositavalt nõrgem. Samas on just suure rahvaarvu ja areneva majandusega riikide puhul näha, et väheneb kalduvus kasvavat sissetulekut rohkem põhitoiduainetele kulutada. Nõudlus liha, kala ja piimatoodete järele kasvab võrdlemisi kiiresti, millega kaasneb omakorda nõudlus loomasööda ning eriti söödateravilja ja valgujahu järele. Pronoositavalt seiskub seoses madalamate energiahindade ning paljudes riikides kehtivate konservatiivsemate biokütusepoliitikatega nõudlus biokütuse tootmiseks mõeldud põllumajandustoorme järele.

Proгноosi järgi suureneb tarbimise kasv areneva majandusega riikides järgmise kümne aasta jooksul alatoitunud inimeste osa maailmas 11 protsendilt 8 protsendile ning alatoitunute koguarv väheneb 788 miljonilt inimeselt vähem kui 650 miljonile inimesele. Siiski püsib alatoitumus kõrge Sahara-taguses Aafrikas ning kümne aasta pärast moodustavad sealsed elanikud maailmas alatoitunud isikutest praeguse veerandi asemel ühe kolmandiku. Paljud riigid on silmitsi mitmetahuliste katsumustega, mille osadeks on alatoitumus (liiga väike kalorete hulk), rasvumine ja mikrotoitainete puudus (sagedane probleem on ühekülgne toitumine). Nii arenenud kui ka areneva majandusega riikides kasvab proгноositavalt suhkru, õlide ja rasvade tarbimine kiiremini kui põhitoiduainete ja valgu tarbimine, mis on valdavalt tingitud sellest, et inimesed tarbivad rohkem töödeldud toidutooteid.

Kasvatav nõudlust toidu järele rahuldab eeldatavasti kasvav tootlikkus koos väheste muutustega põllumajandusmaa ja loomakarjade mahus. Proгноosid näitavad, et paranenud tootlikkuse osa põllumajandustoodangu suurenemises on 80%. Eelkõige Ladina-Ameerikas ja Sahara-taguses Aafrikas on olemas teatav ruum põllumajandusmaa jätkusuutlikuks laiendamiseks. Aafrikas eraldatakse enamik uuest põllumaast teraviljale, samas kui Ladina-Ameerikas keskendub laienemine sojaubadele. Peamistes tootjariikides on saagikuse kasv eeldatavalt aeglustumas, kuna tehnoloogiliste edusammude mõju muutub

aina piiratumaks. Kuid paljudes areneva majandusega riikides, eriti Sahara-taguses Aafrikas, on saagikuse alal suured puudujäägid ning nende täitmine aitaks ülemaailmseid varusid oluliselt täiendada.

Kui üldiselt on näha turgude aeglustumist, siis põllumajanduses moodustab kasv eeldatavasti eelmise aastakümne tasemest poole. Sellegipoolest kaubeldakse enamiku toormete puhul maailmaturgudel püsivate kogustega. Kuna maavarade poolest rikkad on võrdlemisi vähesed riigid, siis muutub kaubandus ülemaailmse toiduga kindlustatuse tagamisel aina olulisemaks. Samas piiravad põhitoiduainetega kauplemist paljude riikide toiduainetega omavarustatuse poliitikad ja struktuuriline nihe lisandväärtusega toodetega kauplemise poole.

Enamiku põllumajandustoormete puhul on ülemaailmne eksport koondunud vaid paari põhilise varustajariigi ümber. Kõigist prognoosis käsitletud toodetest moodustab viie peamise eksportija toodang vähemalt 70% kogueksportist ning mõnede toormete puhul domineerivad vaid kaks või kolm varustajariiki. Selline koondumine on vähesem impordi puhul, kuigi Hiina Rahvavabariik (edaspidi: Hiina) on kriitiline turg mõnede toormete jaoks nagu sojaoad, kuid ka piimatooted ja söödateravili, välja arvatud mais. Prognoositavalt kasvab ressursivaesete piirkondade, eriti Põhja-Aafrika ja Lähis-Ida sõltuvus toiduimpordist.

Kuna pakkumise ja nõudluse kasv püsivad valdavalt ühtlasena, siis jäävad reaalhinnad põllumajanduses üldiselt samale tasemele. Siiski on oodata teatavaid suhtelisi hinnamuutuseid, mis peegeldavad muutuseid nõudlusemuustrites ning pakkumise tingimustes, nagu suhteliselt kerge tootmise kasvatamise võimalus Ladina-Ameerikas võrreldes Aasiaga. Üldiselt on oodata kariloomade hinna tõusu võrreldes põllukultuuride hinnaga ning söödateravilja ja õlitaimede hindade kasv on mõjutatud põhitoiduainete hinna kasvust. Need struktuurilised suundumused on tõenäoliselt ilmsemad praegu kõigis toormerühmades valitsevate madalamate hindade tingimustes.

Prognoos sisaldab palju ebakindlaid tegureid, sealhulgas naftahinna, saagikuse ja majanduskasvu muutused. Kui jätkub nende tegurite ajaline varieeruvus, siis on järgneva kümne aasta jooksul suur võimalus vähemalt ühe tugeva hinnakõikumise esinemiseks. Sellised aastate lõikes toimuvad suured kõikumised võivad varjata pikaajalisi suundumusi. Ebakindlust suurendab ka kliimamuutus, eriti kui äärmuslike ilmastikunähtuste esinemine sageneb.

Palju ebakindlust on ka poliitike osas. Üks teguritest on seotud Hiina hiljutise avaldusega teraviljapoliitika muutmise kohta, mis hõlmab riigisiseste hindade sätestamist ning varude reguleerimist. Praeguses prognoosis eeldatakse, et muutused võimaldavad Hiinal saavutada oma riigisisest maisiga omavarustatuse eesmärki ilma rahvusvahelisi turgusid oluliselt raputamata. Siiski piirab prognooside täpsust märgatavalt varude võimaliku väljastamise ajastus ja maht. Riski lisab ka Venemaa impordikeeld, mis kestab eeldatavasti 2017. aasta lõpuni.

Sahara-tagune Aafrika

Sahara-tagune Aafrika on rohkem kui 950 miljoni elanikuga piirkond, mis moodustab maailma rahvastikust umbes 13%. Hoolimata piirkonna majandustes toimuvatest ümberkorraldustest, on põllumajandus jätkuvalt asendamatu tähtsusega sektor, millest elatuvad miljonid inimesed. Põllumajanduse struktuuri ja arengutaseme erinevused piirkondade lõikes peegeldavad kontinendil valitsevaid tohutuid põllumajanduslikke ja ökoloogilisi, majanduslikke, poliitilisi ja kultuurilisi erinevusi. Pikka aega kestnud probleem on alatoitumus ning areng toiduga kindlustatuse suunas on piirkonnas olnud ebaühtlane.

Piirkonna põllumajandussektori arengut kujundab rahvastiku kiire kasv, linnastumine ja maapiirkondade mitmekesisustumine, mis on seotud struktuurilise üleminekuga talumajanduslikult mittetalumajanduslikule tööhõivele, keskklassi tärkamisega ning aina kasvava (kohaliku ja ülemaailmse) huviga kontinendi põllumaade suhtes. Prognoositav põllumajanduse kogukasv on 2,6% aastas. Võrreldes varasema tootmise kasvuga, mis põhines valdavalt pindala suurendamisel, kasvab tootmine edaspidi aina rohkem paranenud tootlikkuse arvelt. Vajalik on kaasav areng, mis parandab väheste ressurssidega väiketootjate tootlikkust ning laiendab maapiirkondade arenguvõimalusi.

Eeldades, et piirkonna rahvastiku kiire kasv jätkub koos sissetulekute kasvuga ning praeguste poliitike ja turustruktuuride püsimisega, kasvab toiduks kasutatavate põllukultuuride tootmine prognoositavalt aeglasemalt kui nõudlus. Sahara-taguse Aafrika toidutoorme puhasimport kasvab

eeldatavasti järgmise kümne aasta jooksul, kuid seda suundumust aitaksid leevendada tootlikkust tõstvad investeeringud.

Paljud riigid on puuviljade ja jookide valmistamiseks kasutatavate taimede konkurentsivõimelised tootjad ja püsivad eksportijad, mis panustavad välisvaluuta varudesse. Sellised tooted võivad pakkuda põllumajandustootjatele alternatiivi traditsiooniliste toiduks kasutatavate kultuuride kõrval. Need võivad pakkuda ka olulist tööhõivevõimalust kontinendi nooremale elanikkonnale. Piiratud hulga toiduainete eksportijate ja suure hulga puhasimportijate tingimustes on toiduga kindlustatuse jaoks keskse tähtsusega piirkondlik kauplemine.

Kuigi Sahara-taguse Aafrika põllumajanduse väljavaade on valdavalt positiivne, saaks seda oluliselt parandada kogu piirkonna lõikes stabiilsemate poliitikate, strateegiliste riiklike ja erainvesteeringutega eriti infrastruktuuri ning sobivalt kohandatud uurimistöö ja laienemisega. Sellised investeeringud saaksid parandada ligipääsu turgudele, vähendada saagikoristuse järgseid kadusid ja muuta vajalikud sisendid laialdaselt kättesaadavaks,

© OECD

Käesolev kokkuvõte ei ole OECD ametlik tõlge.

Käesoleva kokkuvõtte kasutamine on lubatud OECD autoriõiguse ja originaalse väljaande pealkirja mainimisel.

Erinevates keeltes kokkuvõtted on väljavõtted OECD esialgselt inglise- ja prantsuskeelsest väljaandest.

Need väljaanded on saadaval OECD internetipoest aadressil www.oecd.org/bookshop

Täiendavate andmete saamiseks pöörduge OECD Õiguste ja tõlgete üksuse poole avalike suhete direktoraadis aadressil

rights@oecd.org või faksinumbril: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

õiguste ja tõlgete üksus: www.oecd.org/rights

Lugege inglisekeelset täisversiooni OECD iLibrary's!!

© OECD/FAO (2016), *OECD-FAO Agricultural Outlook 2016-2025*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/agr_outlook-2016-en